

SIKZÁNTÚL

ELŐFIZETÉSI ÁRA

A kiadóhivatalban átvéve:
Egy évre ..... 18 k.
Félévre ..... 10 k.
Három hónapra ..... 6 k.
Egy hónapra ..... 2 k.
Egy napra ..... 1 k.
Egy napra ..... 1 k.
Egy napra ..... 1 k.
Egy napra ..... 1 k.
Egy napra ..... 1 k.
Egy napra ..... 1 k.

Politikai
napilap

Megjelenik minden nap, a hétéves
ünnep utáni uspok kivételével.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Szilágyi Dezső-utca 6.
A szerkesztőség kéziratok vissza-
adására vagy megőrzésére nem
vállalkozik.
Előfizetések és hirdetések a kiadó-
hivatalhoz intézendők.

XIII. évfolyam 8. szám

Nagyvárad

Szerda, 1917 január 10.

Moldvában járunk.

Bécs, 1917. január 8.

Az egységes hadvezetés, mely a magyar, német, osztrák, bolgár és török csapatok harci tevékenységét mindezútt irányítja, újra is megérlelte a maga örvendős győmolesét: Romániából Havasföld és Dobrudzsa teljesen kezünkre került a csapataink már Moldvában, ebben a részben magyarok által lakott tartományban járnak.

Braila és Fokcsány, Moldva kapui dél felé, egymás után estek el a most ismét magyar katonák riadó énekétől visszhangzik a Mihov völgye, az egykori milikói magyar püspökség területe.

A Corriere della Sera-nak egy párisi jelentése arról panaszkodik, hogy Románia védőerőit a mai kritikus pontokon észak felé irányulnak és megvallja, hogy az ellenséget ezekből az állásokból soha sem lehet többé orosz-román ellentámadással elfizni. A tudósítás ugyanszint a jövőt jósolja Fokcsányra is, amely Brailát utolérte (ez szóta megtörtént) és megjósolja a Galacról Jassyba menő vasúti vonal átmetészt. Bizonyos, hogy az oroszok a Szereth vonalán a leghevesebb ellenállást fogják tanúsítani, amennyiben rendelkeznek az ehhez szükséges eszközökkel, amhár a Pruth vonala mögött bizonyára könnyebb lenne a védekezés. Ha ehhez még hozzáveszünk, hogy ha az ellenséges hadvezetés az első Durán való átkelésre rászánja magát és az ebből várható nagy előny reménységének engedne, akkor mindent összevéve, ha kell ismerünk, hogy az oltak arcvonal helyzete nagyon sötét.

A polgári lakosság helyzete pedig e mellett egyenesen kétségbeesítő.

A Novosztí tudósítása szerint a Jászvásári lakosság helyzete és az ott összeröplött menekültek leirhatatlanul siralmas. Miatán a vonatok Románia és Dobrudzsa felé nem közlekednek, már csak Moldva északkeleti irányában áll fenn még az összeköttetés. Csakhogy élelmet, szükségleti cikkeket még ha volna is, nem lehetne szállítani Jászvárára, ahol most mintegy félmillió ember van összezűfolva. A vároznak rendes körülmények között mintegy nyolcvanezer lakosa volt, ennek több mint

hatszorosát a mostani helyzetben élellemel, ruházattal stb. vel ellátni teljes lehetetlenség. Az emberek óriási nagy százaléka valóssággal éhezik, nyomorog.

A nagy hideg miatt is borzasztóan szenvednek az emberek, nincsen elég lakás és ijesztő módon emelkedik a halálozások száma. Százszámra pusztulnak el az éhségtől az emberek, sokan megőrülnek az ijedt-

ségtől s gondoktól. Bratinnu minduntalan el-
siet az orosz főhadiszállásra, hogy sürgesse az ellenoffenzívát, mert ha nem, egész Moldva s vele egész Románia a legrövidebb idő alatt az ellenség kezére jut. A kormány hol biztatással, hol erőszakos rendszabályokkal igyekszik az általános pánikot megelőzni, de beavatoits szerint beismeri, hogy már nem ura a helyzetnek s nem tud segíteni.

Az antant ultimátuma Görögországnak.

Budapest, január 8. (Saját tudósítónktól.) Londonból jelentik: *A Times szerint a szövetségesek Rómában megszövegették a jegyzéket, amelyet Görögországnak nyújtanak át. Bár a jegyzék tartalma ismeretlen, annyi kiszivárgott, hogy követelni fogják az összes eddigi követelések haladéktalan teljesítését és megvalósítását és az antant feltételeinek 48 óra alatt való haladéktalan elfogadását.*

A Petit Parisiennek jelentik Athénből: *A királyhű hadsereg saját akaratából Konstantin király ellenére is csatlakozni fog Mackensen hadseregéhez, ha Lambros miniszterelnök elfogadja az entente jegyzékét.*

A londoni Reuter ügynökség jelentí: *A görög kormány több nyilatkozatot adott át a szövetségeseknek, melyekből az entente jegyzékének sem elfogadására, sem visszautasítására nem lehet követ-*

keztetni. A kormány rámutat a királyhű csapatok elszállítására, amit az entente ultimátumára adott válaszbán megígérték. — Az elszállítás kielégíti az entente követeket.

Az oroszok Beszarábiába vonulnak.

Budapest, január 9. (Saját tudósítónktól.) *A Petit Parisien jelenti, hogy az oroszok visszavonulás közben nem rombolták szét Braila és Fokcsány védőműveit, az észak felé irányított védőműveket tehát a németek sikeresen tudják felhasználni az orosz ellenoffenzívával szemben.*

A Corriere della Sera jelenti: *Galac előrelátható feladása után az oroszoknak a Pruth vonalra való visszavonulása várható.*

A Berliner Tageblatt jelenti: *Brallában győztes csapataink 350 waggon gabonát zsákmányoltak.*

A Lokalanzeigernek jelentik Stockholmból: *A román hadsereg felszerelésének legalább háromnegyed részét elvesztette. Ha a Szereth vonalat nem lehet tartani, akkor az ujonnan szervezendő román csapatokat Oroszországba szállítják.*

Bernből jelentik: *A Petit Journal szerint az orosz és román hadsereg mostani állása nagyon rossz, mert a csapatok és az élelmiszer utánpótlása lehetetlen. Ezért ki kell vonulniok Moldvából Bessarábiába.*

Az ólombetűk lelkiismerete.

Az 1917. január 7-iki sajtóünnepélyen Budapesten elmondotta:
Dr Krüger Atadár.

Azt mondják, hiábavaló erőlködés mindez. Jól van, elismerjük, van keresztény sajtó, támogatjuk is immel-ámmal, de ugysem érünk vele semmit. Az ellenfél sajtója mindig erősebb lesz, ott ügyesebbek, szemfüleesebbek, üzletiebbek az emberek, jobban tudnak áldozni, jobban fizetik munkatársaikat, nagyobb és jobb újságot tudnak kiállítani, ügyesebbek a terjesztés terén stb.

Erre is mondok valamit.

Az újságiróról hallottam egyszer egy regét. Meghalt az újságíró és mint afféle ügyes ember, aki tudja, hol van jobb dolga az embernek, egyenesen a mennyország felé tartott. Megérkezett a mennyország kapujához és bezörgött. Szent Péter kikérdezte a jelentkező nacionálját s mikor a foglalkozásra került a sor és a szegény lélek bevallotta, hogy ő bizony újságíró volt, becsapódott előtte a mennyország kapuja.

— Újságíró ide be nem jön, hangzott ridegen. Hányszor irtál könnyelműen olyasmiről, amit aztán helyre kellett igazítanod? Itt nincs szükség izgágkodásra, helyreigazítási perekre. Eredj másfelé.

Az újságíró rá akarta felelni, hogy mindaz csak sajtóhiba volt, azokért pedig a kiadóhivatal a felelős, csukják ki a kiadót, aki ugysem adott soha elég előleget, de könnyelmi fiú volt világeletében, azt mondotta hát, hogy ha nem kell a mennyországban, elmegy ő a pokolba.

Kopogtatott a pokol kapuján. Lucifer kinézett és vallatni kezdte a jövevényt, miféle szerzet volt életében? Mikor megtudta, hogy újságíró, ő is ijedten becsapta az orra előtt a kaput.

— Újságíró? Ide ugyan be nem teszed a lábadat! Majd, hogy a mi kis panamáinkat leplezd, titkainkat kifecsegd, szállítóinkat meginterjüvöld, jelenlévők névsorát állíts össze! Takarodj, míg jó dolgod van.

Az újságíró szomorúan ment tovább — de hát könnyen vette a világot mindenkor, most is kikeresett magának egy szép, kellemes csillagot, ott lapot alapított és — mint jó forrásból értesültünk — azóta nagy a respektusa a mennyországban is, a pokolban is.

Talán egy ilyen idegen csillagzaton szerkesztett lap kellene a mi keresztény közönségünknek is, azzal meg volna elégedve a 48-as is, a 67-es is, a városi ember is, a falusi is, a férfi is, az asszony is, talán az elég érdekes is lenne, elég komoly is és a mi fő, az az újságíró nem kérne enni, azzal szemben elég lenne sajtópártolásnak a tisztelet példányok szives elfogadása.

Mikor azt a sok üres kifogást, mikor a pesszimisták haszontalan sápitozásait hallom, mindig ez a csillagbeli újságíró jut eszembe — de sok ember pesszimizmusa fakad onnan, hogy az egész keresztény sajtókérdést szeretné a csillagokba áttelepíteni, ne zakatolnának a lelkiismeretébe mindig arról a keresztény sajtóról, a melyből ugysem lesz soha semmi.

Ezt a pesszimizmust nagyszertien és találon le lehet fordítani magyarra azzal, hogy jóra való restség.

A mai alkalommal egy gondolatot szeretnék mindenki szívébe ültetni: felébreszteni az alvó lelkiismereteket, levernü a lomha pesszi-

mizmust, kiverni a sápitozással nyomorodó tett-vágyból a jóra való restséget.

Nem a kereszténységnek van arra szüksége, hogy Magyarországnak erős katolikus sajtója legyen. Krisztus egyháza élt és győzött akkor is, mikor egy könyvnek egy példányban lemásolásához egy emberélet volt szükséges és akkor is fog élni, mikor a gondolatközlésnek a gyorsajódnál is gyorsabb szárnyai lesznek. Magyarországnak, édes mindnyájunknak, neked, nekem, valamennyiünknek létkérdésünk az, hogy szabad levegőre jussunk az alól a ránk nehezedő ólomfedél alól, amelyet egy lelkeben, meggyőződésében nem magyar és nem keresztény sajtó terít erre az országra.

Azt mondják, hogy az újság a hirdetések-ből él meg Nem igaz. A hirdetőnek csak a pénzét veszi el — de az előfizetőjének a meggyőződését hódítja el és az újság az előfizetők meggyőződéséből meríti azt a szilárd alapot, melyre hivatkozva, a közvélemény szervéül léphet a világ elé. A pénzt a hirdetések hozzák — de az üzletember okos és számító, mint egy viszontbiztosító társaság és csak olyan lapra költ, a melynek közönsége van. Láttunk már lapot, a melynek épp olyan rohamosan fogytak el a hirdetései, mint az előfizetői. Az előfizetők pedig a te soraidból kerülnek ki, tizenkilencmillió keresztény magyarság. Te adsz létalapot annak a lapnak, a mely Erdélyt kínálja az oláhnak, te viszed be családodba azt az újságot, a melyben tisztességes ismeretéseket kínálnak leányodnak a budai hegyek közt, meg azt is, a melyik lelki Lipótmezőn ad tótágast álló jó tanácsokat a morálból.

Ennek a tizenkilencmillió keresztény magyarnak csak egy nagyszerű elhatározásra kellene jutni: holnaptól kezdve — nem, nem jól kezdtem. Az a bajunk, hogy mindent holnapra halasztunk, alszunk rá egyet s az alvás után megint nem csinálunk semmit. Majd megint holnap. Próbáljuk egyszer azt mondani: máától, ettől a perctől kezdve nem járunk magyarellenes, keresztényellenes lapot, semmiféle. Sem napilapot, sem más folyóiratot. Keresztény sajtónk — hála Istennek — egyre szebben fejlődik, egyre terebélyesebb lombokat hajt. Nemcsak napilapjaink vannak már, hanem szépirodalmi, ifjúsági, tudományos folyóirataink is. Említsem a Katholikus Szemlét; a Religiót, a melyek a közöny szomorú korszakából emelkedtek mai nagyszerű tekintélyükre? Említsem a Magyar Kulturát, ezt az igazi nyomtatott ecclesia militans? Eleven, modern, minden tudományos kérdésben a legújabb vívmányok színvonalán áll valamennyi. Szépirodalmi lap kell? Melyik szebb és nívósabb, mint az Élet?

Az ifjúságnak ott van a páratlanul sikerült Zászlónk, a Nagyasszonyunk, Kis pajtás. Tisztán keresztény nyomdánk a fővárosban magában immár három van, szinte napról-napra ontják a szebbnél szebb kiadványokat, a melyek mind a keresztény Magyarország lelkéből lelkedzett szellemi kincsekkel ajándékoznak meg bennünket, csak ki kell érte nyujtanunk a kezünket, csak be kell csapnunk az ajtót a nemzetköziség, a pornografia, a vallástalan irodalom előtt. Tisztítsuk meg házunkat a nyomtatott szennytől, tegyünk a család asztalára mérges kórok helyett tiszta, szép rózsákat. Szent Erzsébet virágait. Aztán menjünk ki a

közéletbe. Hadd fedje por azokat az érzékcsiklandó, minden nemesebb tartalom nélküli való nyomtatványokat, a melyek nélkül egyes alakok itt Budapesten és innen az egész országban a pajtáskodó kritika segítségével nagyképi senkiből ünnepeft irókká léptek elő, pusztítsuk ki a színházból azt a nemzet fáján élőködő irányt, a mely miatt a muzsák temploma szeméttelrakodó telcpe lett néhány élelmes irodalmi nagyfovarosnak, kezdjük ezt a munkát magunkon, folytassuk a hozzánk legközelebb állókon, ne csüggedjünk, ha egyelőre kevés az eredmény, e téren egy diadal is csodával ér fel, hiszen Szent Agoston mondja, hogy többet ér egy bűnöst megtéríteni, mint egy halottat feltámasztani!

Mélyen tisztelt hölgyeim és uraim!

A Talmudban van egy történet az erdőről és a fejszéről. Sirtak és panaszkodtak az erdő fái, hogy jaj nekik, jön a fejsze és kivágja őket. Mi lesz belőlük, tűzre kerülnek, elpusztulnak, pedig milyen szép az élet, milyen ragyogó a napsugár! Egy öreg tölgy rájuk szólt:

— Ti szerencsétlenek, mit sápitoztok? Hiszen ti adjátok a fejszének a nyelet, a mely nélkül nem tud törzseitekre halálos csapást mérni! Ne adjatok nyelet a fejszének és nem lesz mitől félnetek!

Sóhajtozunk, hogy jön a fejsze, jön a lelkiismeretlen, nemzetietlen, vallásellenes irányított ólomtömeggel s kiirtja a keresztény és magyar gondolkozást? Hiszen ez a fejsze egy lomha érc-tömeg volna, ha nem mi adnók hozzá a nyelet; a sajtót, mellyel a nemzet életfájának szegezük a halálos csapást. Hiszen a mérge csak azt öli meg, a ki lenyeli, a rossz sajtó csak addig urunk, míg a nyakunkon tőrjűk. Ne adjunk a fejszének nyelet, mondjuk ki, hogy keresztény ember csak keresztény sajtótermékekkel táplálkozhatik, mint a hogy nem iszunk mérget nektár helyett — és nincs többé mitől rettegnünk. Kesergünk, hogy a keresztény magyar gondolkodásnak, a keresztény Magyarországnak halálára harangoznak? Csak fölünk függ — és ez a harangzó a husvét diadalmas reggelét fogják hirdetni a négy világtáj felé, husvét reggelét, a feltámadást, a keresztény magyar öntudatnak világot gyújtó diadalmas, fenséges föltámadását!

(Vége.)

A király a főhadiszálláson.

Budapest, jan. 9 (Saját tudósítónktól.) Bécsi jelentés szerint a király a hadseregparancsnokság székhelyére utazott s ott fogadtá Boris bolgár trónörökös, Károly István és Károly Albert királyi hercegeket, Czernin gróf külügyminisztert, Krobatin hadügyminisztert és Tarnovskyt a monarchia washingtoni nagykövétét.

A szultán hadseregparancsa.

Budapest, január 9. (Saját tudósítónktól.) Konstantinápolyból jelentik: A szultán mi hadseregparancsot bocsátott ki. Ebben közli, hogy a békeajánlatot az antant visszautasította, tehát tovább kell harcolni.

MAYER ÖDÖN és Tsa.

villamos- és gázere berendezett ékszer ipartelepe

Nagy várad, Színház-utca 4. szám alatt

Elfogad egyházi felszerelések tűz és galván aranyozását és ezüstözését. Készít drágaköves ékszereket, elfogad átalakításokat és javításokat.

!! Aranyat legmagasabb napi árban veszünk !!

Csapatunk hóban-fagyban elérték a Putnát.

Keleti harcstér. Budapest, január 9. (Hivatalos.) Mackensen vezértábornagy harcstónala. A Foksanitól délkeletre elterülő vidéken az ellenséget a Rimnik—Sirath torkolatáig vetettük vissza. Azok a magyar osztrák és német haderők, amelyek az ellenséget a Foksan melletti csatában megverték, győzelmüket kihasználva, elérték a Putnát, a melynek balpartján az oroszok, úgy látszik, állást akarnak foglalni.

Az ellenség a harc utolsó két napján foglyokban 99 tisztet s 5400 főnyi légénységet, 3 ágyut és 10 géppuskát veszített.

József főherceg vezérezredes hadseregharcstónalának déli szárnyán Ruiz altábornagy csapatai Girestinél és Cimpurilénél nehéz terepen, hóban és fagyban, további sikereket vívtak ki.

A keleti harcstónal magyar osztrák haderőinél egyébként nem volt lényeges esemény.

Olasz és délkeleti harcstér. A helyzet változatlan. Höfer.

Galac erődeit lövik csapatunk.

Budapest, január 9. (Saját tudósítónktól.) Düszszeldorfból jelentik: A központi hatalmak csak 8 kilométernytre vannak Galac erődeitől s az Italia szerint az erődök lövetése megkezdődött.

Genfen át jelentik Pétervárról: Az orosz és román hadsereg helyzete rendkívül válságos. A Secolo és a Corriere szerint Pétervárott a közvéleményt előkészítik Galac közeli elostére és a Szereth-torkolat feladására.

Galac lángokban.

Budapest, január 9 (Saját tudósítónktól.) Wolff jelentés: Keleten Riga és Jakobstadtnál az orosz támadás sikertelen maradt.

Reniből jelentik: a központi hatalmak ágyuüzze Galacot felgyújtotta, a város lángokban áll.

A görög ultimátum.

Budapest, január 9 (Saját tudósítónktól.) Pireuszról jelenti a Reuter: Az antant hatalmak ma ultimátumot nyújtattak át Görögországnak, amelyben követelik a december 31-iki jegyzékben foglaltaknak 24 óra alatt való elfogadását.

Változás készül Spanyolország semlegességében?

Budapest, január 9 (Saját tudósítónktól.) Madridból jelenti a Reuter ügynökség: Az egész kormány benyújtotta ma lemondását a királynak.

Légi bombázás La Pannenál és Nieuportnál.

Budapest, január 9. (Saját tudósítónktól.) Berliini jelentés szerint német repülők január 6-án La Pannefürdőtől nyugatra (Belgium) és Nieuport fürdőtől nyugatra ellenséges barakktáborokat sikerrel bombáztak.

Szeresznél a bolgárok visszakergették az angolokat.

Budapest, január 9. (Saját tudósítónktól.) Szófiából jelenti a vezérkar 9-ikéről:

Macedón arcstónal: Angol csapatok megkísérelték, hogy a szereszi síkságon észak felé előretörjenek, de tüzelésünk elől vissza kellett vonulniok. **Roman arcstónal:** Ellenséges repülők bombázták Tulceát. Védő tüzelésünk könnyen elűzte őket. Az ellenséges repülők Tulceától nyugati irányba elmenekültek.

Németország őszintén kereste a békét.

Budapest, január 9. (Saját tudósítónktól.) Washingtoni hírek szerint az antant válassza, amellyel a központi hatalmak békeajánlatát visszautasította, elhamarkodott, s azt a hitet kelli, hogy Németország őszintén kereste a békét, míg az antant azt megakarja hiúsítani.

Előbbrehaladunk Moldvában.

Berlin, január 9. A nagyfőhadparancsnok jelenté:

Keleti harcstér.

Lipót bajor herceg vezértábornagy hadstónportja. A tiszta idő tüzelésünk különböző helyeken folytatott harcstón tevékenységének kedvezett. Az Aa mindkét oldalán megújított ellenséges támadásokat teljesen visszavertük. Friedrichstadtl és a mitauai műnt között orosz portyázó különítmények északi előretöréseit eredménytelenek maradtak.

Az oroszoknak sűrű hóföregtetegben sikerült a január 4-én tőlük elragadott Klendon nevű kis szigetot Ilouxól északra visszaszerezni. Abban, hogy a Duna nyugati partja ellen előrenyomuljanak, megakadályoztuk őket.

József főherceg vezérezredes harcstónonala. A bereceki hegységben a moldvai síkságra vezető völgyeket az ellenség makkosul védi. Az igen kedvezőtlen időjárás és a szaggatott erdős hegység rendkívül nehéz terepviszonyai dacára csapatunk naponta lépésről lépésre visszasszorítják az ellenséget.

Tegnap is elfoglaltuk az ellenségnek a Casinu és a Susita völgy mindkét oldalán erős drótkadályokkal védett állásait, amelyet kétségbeesett ellentámadásokkal szemben is megtartottunk.

Carleascát elfoglaltuk.

5400 ember, 5 tiszt, 3 ágyu, 10 gépfegyver a zsákmány.

Mackensen vezértábornagy hadstónportja Német és magyar osztrák csapatok győzelmüket kihasználva, tovább nyomultak előre észak felé és az ellenség utóvédét visszavetve elérték a Putna szakaszát, a melynek tulaó partján az ellenség új állásokban helyezkedett el. Fuedenitől két oldalt az oroszokat a Orangerini—Nalesti vonalba vetettük vissza. Carleascát rohammal elfoglaltuk és északi ellentámadásokkal szemben megtartottuk. A tegnap jelentett zsákmány 99 tisztra, 5400 emberre, 3 ágyura s 10 gépfegyverre növekedett.

Nyugati harcstér.

Jó látási viszonyok mellett a kölcsönös tüzelési tevékenység több helyen élénk volt.

Macedóniai front.

Nincs különös esemény.

Ludendorff, első főszállásmeister.

Cukorka eladás Aszódi Mihály üzletében. Főüzlet Kossuth-utca Székes palota. Fiók: Csokoládé Király Rákóczi-ut. Pezsgők, Borok herceg Windischgrätz tokai pincéből. Andrányi Arad, Domay Arad és Paluzyai Pozsony mind nemes feju borok. Friss déltügyümölcs, dió, malagaszőlő, krach mandula gardinetnek. Friss szaloncukorka, összes létező likőrök, szilvórium, rum, seprő és törkölypálinkák Finom valódi konyak. Zamatos teák és kiváló finom Aszód. 8 féle zamatos pörköltkávét készen darálva. Kugler-Gerbeud bonbonok főraktárs. Főüzlet telefon 635. Fióküzlet telefon 610.

Kik részesülnek amnesztiában.

A hivatalos lap közli az igazságügyi miniszter rendelkezését az amnesztiáról:

Általános kegyelemben részesülnek 1. akik 1917. évi január 1-ik 3 hetet meg nem haladó szabadságvesztéssel vagy 200 koronát meg nem haladó pénzbüntetésre jogosan ítéltettek; 2. a hadbavonultak feleségei és özvegyei, akik 6 hetet meg nem haladó szabadságvesztésre vagy 400 koronát meg nem haladó pénzbüntetésre jogosan ítéltettek. Nem részesülhetnek általános kegyelemben az árdragító visszaélések vagy uszora miatt elítéltek.

Ezeket kivül az egyes bíróságok az általános amnesztián kívül álló egyének büntetésének elengedésére is tehetnek javaslatot. Általános kegyelemben részesülnek, illetve egyenként általános kegyelemre ajánlhatók, akiknek a büntetése az 1908: XXX. VI. t. c. (Bsz.) 1 § értelmében felfüggesztett, valamint azok, akiknek a büntetése 1917. évi január 1-ig nem emelkedett ugyan jogerőre, azonban később jogerőssé vált. A jövődéli kihágások miatt elítéltek az általános kegyelemben nem részesülnek és egyenkénti kegyelemre sem terjeszthetők fel.

A 18—24 éves népfelkelők bemutató szemléje.

Január 17-től 20-ig.

A magyar kir. honvédelmi miniszter ur 24400—1916. elm. számú körrendeletében közzétett közlése folytán közzétesszem, hogy az 1891—1898. évi születésű népfelkelésre kötelezettek népfelkelő bemutató pótszemléje a Nagyváradi városi sorozójárásban 1917. évi január hó 17., 18., 19. és 20-ik napján fog megtartatni a Lázár Vilmos utca 3. szám alatt (volt csendőrszkola) sorozó helyiségben és pedig a következő sorrendben:

1917. évi január hó 17-én Szedán a nagyváradi illetőségű 1898., 1897., 1896. és 1895. évi születésű népfelkelésre kötelezettek;

1917. évi január hó 18-án Csütörtökön a nagyváradi illetőségű 1894., 1893. és 1892. évi születésű és az idegenilletőségű 1893. évi születésű népfelkelésre kötelezettek;

1917. évi január hó 19-én Pénteken az idegen illetőségű 1897., 1896., 1895. és 1894. évi születésű népfelkelésre kötelezettek;

1917. évi január hó 20-án szombaton az idegen illetőségű 1893. és 1892. évi születésű népfelkelésre kötelezettek, valamint azon 1865—1898. évi születésű népfelkelésre kötelezettek, kik az eddigi elrendelt népfelkelő bemutató vagy utóbbi bemutató szemléje megjelenni tartoztak volna, de ebbeli kötelezettségüknek ezidáig bármely okból eleget nem tettek.

A szemle a fentjelzett napokon és helyen reggel 8 órakor veszi kezdetét, miért is felhívom a szemlén megjelenni köteles népfelkelésre kötelezetteket, hogy ezen határidőben annál is inkább pontosan jelenjenek meg, mert a ki a népfelkelési bemutató pótszemlére szóló behívási parancsok nem tesz eleget, karhatalommal fog elővezettetni és a katonai behívás iránt tanúsított engedelmesség megbüntetéséről szóló 1890. évi XXI. tc. 4. § értelmében két évig terjedő börtönnel fog büntettetni.

A népfelkelési bemutató pótszemlén az alább felsoroltak kivételével mindenkinek meg kell jelenni, tehát az 1892—1898. évi születésű azon népfelkelésre kötelezetteknek is, akik a pénzügyőrségnél, a vasutnál és a vasutak bármiféle szolgálatában, gyárban vagy üzemében, a posta és távirat intézeteknél, bármely hajózási hatóságnál, hajózási vállalatnál, vagy az ezekhez tartozó gyárak-

ban és műhelyekben, a köszénbánya munkásokban, a határrendőrségnél alkalmazva vannak, ezeken kívül még a személyes hadiszolgálatra kötelezetteknek és az orvosoknak, továbbá azoknak is, kik a hadsereg, honvédség vagy csendőrség kötelékéből, katonai (honvéd) felülvizsgálat után 1916. évi november 30-ika előtt bocsáttattak el, a rokkantsági nyugdíjjal vagy sebességi (személyi) pótdíjjal ellátott katonai, honvéd vagy csendőr egyének, az időleges nyugdíjjal ellátott azon egyének, kikre nézve a katonai felülvizsgáló bizottsági határozatban az alkalmatlanság állandó jellegűnek nyilvánított, míg ha az illető csak ideiglenesen osztályoztatott alkalmatlannak, az illető nem szemleköteles, mert a hadsereg kötelékéből még nem bocsáttattak el.)

Az eskőkorban szenvedők a szemlén okvetlenül megjelenni tartoznak, miért is külön figyelmeztetek, hogy az ezen betegséget igazoló iratokat, amennyiben ilyenekkel rendelkeznek, a szemlebizottságnál bemutatni kötelesek.

Nem tartoznak megjelenni a népfelkelési bemutató szemlén:

a) a nyilvánvalóan alkalmatlanok vagyis azok a kik a következő fogyatkozások valamelyikében szenvednek: egyik kéz vagy láb hiánya, mindkét szem vaktsága, siket némaeség, hülyeség, bíróság kimondott többoldottság, örültség vagy gyengeelméjűség;

b) az egyéb elmebeteg, úgy az a) mint a b) alatt említett egyének tartoznak fogyatkozásukat a szemle bizottság előtt okmányilag igazolni, miért is a nyilvánvalóan alkalmatlanok, a mennyiben az összejáráskor ezt még meg nem tették, a birtokukban lévő orvosi bizonyítványt vagy egyéb igazoló okmányt 1917. évi január hó 16-ig a katonai ügyosztályhoz beadni tartoznak;

c) a kik azok idejében a sorozáskor töröndőnek osztályoztatottak;

d) a kik már valamely szemlén alkalmatlannak találtak és a népfelkelő tiszteletes szolgálat alól már eddig névszerint felmentve voltak;

e) a bevett és a törvényesen elismert vallás felekezeteinek felszentelt felavatott (bányászati hivatalos alkalmazzott) lelkészei és papi jellegű tanárai;

f) nyugdíjas és szolgálaton kívüli viszonyban lévő katonai és honvéd havidíjasok;

g) a rokkantak házában ellátásában lévő rokkantsági nyugdíjjal ellátott katonai vagy honvéd egyének, akár nyertek a rokkantak házában elhelyezést, akár saját otthonukban laknak;

h) a kik a hadsereg, honvédség vagy a csendőrség kötelékéből katonai (honvéd) felülvizsgálat után 1916. évi november 30-ika után bocsáttattak el;

i) a háború tartamára kinevezett honvéd vagy népfelkelő orvosok, valamint mindazon népfelkelésre kötelezett orvosok, a kik a cs. és kir. közös hadseregnél, a m. kir. honvédségnél, az önkéntes betegápolásnál, a rokkantsági hivatal egészségügyi intézeteinél vagy polgári kórházaknál a honvédelmi miniszter által elrendelt hadrendi beosztás alapján teljesítenek katonai szolgálatot.

A szemlén megjelenni kötelezettek még a szemle megszűlése előtti napokban névre szóló behívási parancsot fognak kézhez kapni, azok tehát a kik a behívási parancsot 1917. január 17-ig meg nem kapták volna, s nem tartoznak azok közé, kik a szemlén a fentiek szerint megjelenni nem kötelesek — míg az érvényeseknek megfellelő szemle napot megelőzőleg jelentkezzenek a katonai ügyosztálynál.

Nagyvárad, 1917. január hó 6-án.

Eleméry Ferenc
katonai tanácsos.

* Házikosztot adok, ebéd 4 korona, Tóthné, Pál utca 32.

A felmentettek kötelesek jelentkezni

A katonai vagy népfelkelői szolgálat alól bármely címen felmentetteknek, mint már megirtuk, jelentkezniök kell.

Nagyváradon január 22-től február 6-ig kell jelentkezni a katonai ügyosztályban.

Eleméry Ferenc katonai tanácsos már megtette a szükséges intézkedéseket a jelentkezésekre.

A közhivatalokban alkalmazott felmentettek jogaimót a további felmentésre az illető hivatalok főnökei igazolják.

A gyárak, vállalatok vagy más üzemek szolgálatában álló egyének felmentésének fenállását az illető vállalat vezetősége igazolja és a rendőrség erősíti meg.

Iparosok, kereskedők, vállalkozók felmentési jogaimóik fenállását a megfelelő záradékkal a kereskedelmi és iparkamaráknak, illetve az iparfelügyelőnek kell igazolnia.

A pénzügyintézetek, szövetkezetek és magánintézetek részéről felmentett egyének jogaimóik igazolása az intézet vezetőségének igazolványával történik.

Akinek felmentési jogaimó megazúnt, az igazolványi népfelkelő lapján megjelölt közzétett parancsoknál azonnal jelentkezni tartozik.

A városi közgyűlés munkája.

Mit tárgyal a törvényhatóság.

Nagyvárad városi törvényhatósági bizottsága holnap, csütörtökön délután tartandó közgyűlése nem ígérkezik valami zájossal.

A tárgysorozatban néhány fontosabb dolog előfordul ugyan, de alig ha lesz nagyobb vitára alkalom.

A városi tisztviselőkre nézve nagyjelentőségű az új nyugdíjzabályzat, amelyre már oly régen várnak s a mely most már jóváhagyva kerül a közgyűlés elé.

Érdemes tárgya lesz a közgyűlésnek Zemplénvármegye pártolás végett megküldött átirata a kötelező polgári segédszolgálat behozatala tárgyában, amelyet a tanács pártoló javaslattal terjeszt be.

Sorra kerül a szakközvetítők újjáalakítása, az élelmiszeri ügyosztály negyedévi forgalmáról szóló számadás.

A tárgysorozat különben a következők:

1. A város polgármesterének jelentése az előző havi közigazgatási állapotról.
2. Az igazoló választmány jelentése 1916. évi december hóban megejtett törvényhatósági bizottsági tag választásáról.
3. U. a. jelentése az 1917. évre érvényes legtöbb adót fizető törvényhatósági bizottsági tagok névsoráról.
4. M. kir. Balügyminiszter ur leirata a városi alkalmazottak nyugdíj szabályzatának jóváhagyása tárgyában.
5. U. a. leirata a városi gyámpénztár 1913. évi mérlege tárgyában.
6. Zemplén vármegye felirata az általános kötelező polgári segédszolgálat országos szervezési tárgyában.
7. Győrmege felirata a borból készült lábbelik és ide tartozó munkák árkíméltése tárgyában.
8. A törvényhatósági bizottság kebelében működő szakközvetítők újjáalakítása.
9. A városi közél. ügyo. számadásai a lefolyt év negyedéről.
10. Tanács mint állandó választmány javas.

lata Rész Mihály f. igazgatónak a közs. iskolaszéki jegyzői teendőik vitelért tiszteletdíj megszavazása iránt. 11. Ugyanannak a javaslata Rész Mihály f. igazgató és Sütő István iparostanonc iskolai igazgató által lakbér nyugdíjban leendő részletetés iránt benyújtott kérvényök tárgyában. 12. U. a. javaslata a Belvárosi Népbank r. t. által az intézetnél elhelyezett gyámpénztári betétek visszafizetésére nézve időhaladás engedélyezése iránt benyújtott kérvénye tárgyában. 13. U. a. javaslata Sonnenfeld Adolf nyomdejtulajdonos által az adókönyvi ívek szállításáért kivánt árlebbet tárgyában benyújtott felebbezés ügyében. 14. U. a. javaslata Mándoki Gizella által énektanulmányai befejezésére városi ösztöndíj megszavazása iránt benyújtott kérvénye tárgyában. 15—16. Fizetési előleg és szabadságidő iránti kérvények.

A petroleumjegy holnap életbelép.

Hirdetmény.

Tudatom az érdekeltekkel, a petroleum árusításával foglalkozó kereskedőkkel, hogy a m. kir. kereskedelemügyi miniszter ur 33120—1916. számú rendelete alapján, a városi közlélmzési ügyosztály által sor számmal és az ügyosztály presétijével, valamint a tulajdonos nevével ellátott, petroleum jeggyel jelentkező családnak 1917. január hó 11 től kezdve január hóra 2 és fél liter petroleum kiszolgáltatására kötelesek.

A kereskedőket kötelezem, hogy a felmutatott petroleum jegyen a kiszolgáltatás alkalmával a januári szevényt lyukasszák át és bélyegzőjükkel lássák el, külön nyilvántartási íveket vezessenek, melyeken a petroleumjegy sorszáma, valamint tulajdonosának neve és lakhelye olvashatóan kitüntetve legyen és ezen a petroleumot igazoló kiszolgáltatási nyilvántartási íveket legkésőbb január 25 ig a közlélmzési ügyosztályhoz küldjék be.

Amennyiben január hóra pótlólag még újabb mennyiségű petroleum lenne rendelkezésre bocsátva, úgy a kereskedők a már kilyukasztott január havi petroleumjegy ellenében is szolgáltatathatnak ki petroleumot és azon mennyiséget ez esetben külön erre vonatkozó hirdetményben fogom tudomásukra hozni, amikor is a petroleumjegy január havi átlukasztott szevénye másodszor is lebélyegezendő lesz.

Azon kereskedő, aki e rendelkezésemet megszegi, készletét eltilkolja, petroleumot meg nem felelő adagban, vagy magasabb árban, avagy az arra igényjogosultságot nem szerettek részére árusítja, a kiszolgáltatást igazoló nyilvántartásokat kellő időben be nem szolgáltatja, kihágást követ el és a 4207/1916. M. E. számú kormányrendelet 15. szakasza, illetve az 1914: L. t. c. 9 és 17. szakaszai alapján két hónapig terjedhető elzárással és 600 azaz hatszáz koronáig terjedhető pénzbüntetéssel fog súlytatni és azon kívül a 3044/1916. M. E. számú rendeletének 9. szakasza értelmében készletének igénybevételével és a további árusítástól való eltiltása iránt is intézkedni fogok.

Nagyvárad, 1917. január hó 9 én.

Lukács Ödön,
polgármester helyettes.

Katonák jegyzése.

Több oldalról érkezett híradás szerint a katonaság páratlan buzgalommal vette ki részét a hadikölesön jegyzésének kötelezettségében.

Hazafias érzelmi tisztek önkéntes buzgalommal vették kezükbe az ügyet s buzditó szavakra a pénznek kiapadhatatlan áradata indult meg, mely bőmbőlve a nemzet védelmi harcát intéző nagyszerű gépezetbe, egyfelől segít, hogy hazánk határait továbbra is megvérdhessük az ellenség ellen, másfelől minden elért sikerrel, minden újabb eredményvel valamivel közelebb hoz bennünket a világharchoz hön óhajtott békéhez.

A katonaság jegyzései között milliós jegyzések is előfordultak. Csak nemrég olvashattunk a nagyváradi helyőrség jegyzésének szinte egyedülálló eredményéről, de a jegyzett összeg nagyságánál sokkal lényegesebb és figyelemre méltóbb, hogy azok, akik vérükkel szolgálják hazájukat, nem elégszenek meg azzal az áldozattal, hanem még vagyonuk feleslegét is az államnak első kéő szavára rendelkezésre bocsátják. A katonaság példája megszegyenítőleg kell, hogy hasson mindazokra, akik a háborus viszonyok előnyeit élvezve, még mindég nem szerepelnek akkora összeggel a jegyzők listáján, mint amennyi tőlük vagyonuk és jövedelmük arányában elvárható volna.

A katonaság hazafias viselkedését méltányolva a pénzügyminiszter a harcúterán lévő hadseregnek is lehetővé tette a jegyzést, sőt a harcúterán lévő katonaság részére külön kedvezményeket is biztosított.

A város új nyugdíjszabályzata.

A főszámvevő most gyűjti össze az adatokat.

Évek óta várják Nagyvárad város tisztviselői és alkalmazottai az új nyugdíjszabályzatot. A régi elavult szabályzat sem az állami tisztviselők nyugdíjszabályzatának, sem a mai viszonyoknak nem felel meg.

A város törvényhatósági bizottsága már évekket ezelőt elfogadta a tanács által készített új szabályzatot, amely már kellőleg gondoskodik nemcsak a nyugdíjba lépő tisztviselőkötől, hanem azok özvegyeiről és árváiról is.

A törvényhatóság holnap közgyűlésén mutatja be a tanács a jóváhagyott új nyugdíjszabályzatot.

Szűcs Géza főszámvevő már napok óta dolgozik, számít, kalkulál, hogy az új szabályzat minden nagyobb zökkenés nélkül léphessen életbe.

Az új szabályzatnak visszaható ereje van 1913. január 1 ig. Ugyanis azokra is kiterjed az új nyugdíjszabályzat intézkedései, akik 1913. január 1-től mentek nyugdíjba, vagy akik ezen idő óta jutottak özvegyiségre és árvaságra. Ezeknek ki kell számítani visszamenőleg a nyugdíj összegét, illetve özvegyi ellátását, vagy neveltetési járulékát.

At kell dolgozni a feleő iskolát végzett tisztviselők, valamint a rendőrök személyi táblázatát, mivel ezeknek minden 7 hónapi

szolgálat 8 hónapi szolgálatnak számítatik be.

Ki kell számítani mindenkinek a lakbérnyugdíját.

Az árvák nevelési járuléka az eddigi 18 év helyett 24 évig terjed.

A szabályzat egyik pontja szerint minden tisztviselő és alkalmazott élete 60. évének betöltése után nyugdíjazandó. Ezt egyelőre nem fogantatosítják, mert most ugyanis kevés a tisztviselő és alkalmazott és szükség van a munkaerőre, másrészt pedig egyszerre nagy kiadással terhelnék a nyugdíjnyújtást, illetve a városi pénztárt.

A főszámvevő mindezeknek az összeállításához a legmesszebbmenő körültekintéssel utalja ki a családi viszonyokra vonatkozó adatokat.

A postások a hadikölesönjegyzésben.

Az V. ik hadikölesön sikerének előmozdításában és a hazafias kötelességteljesítés magasabb feladatában szép példával járt elől a nagyváradi posta- és táviratigazgatóság, valamint a helybéli postahivatalok személye, midőn mintegy 300 tagjának részvételével kisebb nagyobb tételű jegyzésekben közel 60.000 korona jegyzést eszközölt az Egyesült Biharmegyei Kereskedelmi Bank és Központi Takarékpénztár Részvénytársaságnál.

Ez a szép siker elsősorban Siket Traján főigazgató buzgólkodásának eredménye, ki nek működését, bármily irányban is állítva be azt a köz szolgálatába, elismert tevérsége révén mindig a legszebb siker szokta kísérni. Kiváló buzgólkodást fejtett ki e munkálkodásban dr. Bolkis Viktor titkár, a nagyváradi postaal alkalmazottak beszerzési szövetkezetének ügyvezető igazgatója, ki e minőségben is agilis és hasznos munkálkodása révén sok érdemet szerzett, valamint Egri Rózsa főtiszt, posta- és táviratkerületi biztos, ki fáradozásával nagyban járult hozzá a fenti szép jegyzési sikerhez, mely különösen azért is kiemelendő, mert a résztvevők nagy számánál fogva követendő példát mutat arra, hogy a munkás társadalom minden egyes tagjának át kell hatva lennie annak tudatától, hogy a hadikölesönjegyzés mellett, hogy kivételes anyagi előnyöket biztosít, hazafias élnak is szolgál.

Ezenkívül az Egyesült Biharmegyei Kereskedelmi Banknál a legutolsó jegyzési napokban még következő nagyobb jegyzések történtek:]

Dr. Körtvélyersy György	60 000	koronát
Des. Echerolles K. Sándor	20 000	"
Szólinger Mátyás	5 000	"
Székelyhídi Népbank pótlólag	3 600	"
Szamazsenka Ernő	1 000	"

és még számos kisebb-nagyobb összegű jegyzés.

Ezen jegyzésekkel, a már korábban közzéttekkel együtt, az Egyesült Biharmegyei Kereskedelmi Bank és Központi Takarékpénztár Részvénytársaságnál az V. hadikölesönre, az intézet saját tárcája részére történt 500.000 korona jegyzésével együtt, 2 800 000 korona jegyzetetett, úgy hogy az eddigi hadikölesönki bocsátásokra ezen intézetnél történt jegyzések a 12 000 000 koronán felül emelkednek, melyből az intézet maga 2 000 000 koronát jegyzett saját tárcája részére.

x Poloskairtó NOXIN biztos asz-
Ára 1 korona 80 fillér. Kapható kizárólag
Farkas István Apolló drogeriájában Rá-
kócsy-ut 7/B.

A zsinagóga fosztogatója.

Tolvaj, aki bölcselkedik.

— En speciel a kabátokra utazom, — mondta a fiatal Einstein Ferenc, a rendőrség legújabb vendége. Einstein nem olyan közönséges tolvaj, mint amilyent szívesen látnak, akik reszketnek a rendőrségtől s ha elfogják őket, tagadoznak a körömszakadtáig. Einstein — amint ő mondja — uriember, aki helyt áll minden tettéért.

— Ha megfőztem, meg is eszem, — hajtogatja megrendíthetetlen kedéllyel.

Hogy a dolgra térjünk, Einstein nem más, mint a rendőrség által már régóta keresett kabátolvaj. Káréházakban egymás után lábalkelt a kabátokhoz, a vasuti állomásnál nemkülönben, de tolvajt sokáig nem fogtak sehol sem. Az utóbbi napokban a Szecsavay-utcai zsinagógában és a záda utcai rituális fűdőben kezdtek elszállingózni a leaggatott télikabátok, egyre jártak a rendőrségre keseregni Neumann Jakabné, Meissel Mor, Ábrahámovits Árpád és társaik. Mindnyójuknak a drága télikabátjuk tűnt el nyomtalanul.

A vasuti állomás II. osztályu várótermét szintén sűrűn látogatta valami enyveskező ember, az utasok sűrűn panaszkodtak, hogy elűnik utazótaszkájuk, kabátjuk stb.

A városban is járt a kabátolvaj, hivatalosok kék zubbonyát lopták el észrevétlenül az előszobából. A sok panasz szigorú nyomozásra indította a rendőrséget, míg végre Vass Albert detektívnek sikerült elfognia Einstein Ferencet, aki már volt büntetve hasonló lopásokért. Mikor a fiatal 19 éves tolvajt a rendőrségen kérdőre vonták, egy cseppet sem hatotta meg a szigorú fűdés, sőt cinikusan így válaszolt:

— Lopni szabad, csak el ne csipjék az embert.

Einstein különben rövid pár hónap alatt több ezer korona értékű holmit összelopott a város területén.

A tiszántúli lótolvajok hümpere.

Tegnap folytatta a törvényszék Seress Barna vezetésével működő tanácsa a Makula oszák búcsúajstromának megállapítását. Lovak szerepeltek a törvényszék előtt, miket elhajítottak a legelőkről, a karából, hajszoltak és olcsón eladtak. Megállapították, kié volt a ló s kinek adták el.

Előbb azonban a vádlottakat csoportosították lókötés szerint A tól H-ig terjedő jelzéssel. A kik együtt loptak lovat, együvé kerültek. A következő községek szerepelnek a hümpemben, ahol lovakat loptak:

Erbogyoszló, Gálospetri, Otmány, Kartarcsa, Bors, Nyiracsád, Tiszakarád, Kis tokaj, Tiszadada, Nyiregyháza, Baránd, Tiszszeszlar, Pöspökladány, Sárospatak, Nagyvarad, Pocsaj, Hajdudorog, Szalacs, Tiszalök Ujtehértő, Nyiracsád. Vádlottak névszerint:

Makula János, Makula Gusztáv Kálmán, Bogdán József, Rostás Mihály, Makula József András, Makula Balogh Mihály, Makula György, Makula József, alias Tóth József, ifj. Makula János, id. Makula Mihály, Tóth Károly, alias Makula István, Surányi Ignác, alias Balogh Mihály, Makula János András, Kolompár János, Dancsházi Ferenc, Varga József, Szabó István, Koka Poldi, Sehlam Rudolf, Révész András, Polner

(Poloz) Mihály, Janovics Ferenc, Molnár András, Sági Balázs, Makula Boross, Győrői Ferenc, Brutoczki János, Brutoczki József. Védők: Goldberger Miksa dr, Gáspár Miksa dr, Gerő Guzláv dr, Imrik Gusztáv dr, Guttman Mislós dr, Kabos Béla dr, Elek Aladár dr, Perkoláb Zoltán dr, Bige Géza dr.

Van egy oszák vádlott, aki katonaszolgát most hozták elő különböző helyekről. Van eredeti Kolompár is a vádlottak közt.

Az elnök kihallgatja Berei Lajosnét, akinek lovát ellopták.

— Mit költött itt ebédre?

— Hat koronát.

— A Pannoniában?

— Nem, egy kis vendéglőben. (Általános szenzáció.)

Tamák János gulyásnak is ellopták a lovát, pedig sok más ló is volt ott.

Előzők: Tudja miért lopták el éppen a maga lovát.

— Nem.

— Azért, mert a gulyás külön tartja a lovát, jó fűvő, ezért tudták, hogy jobb fajta ló az, ami ott legelész.

A tárgyalást ma folytatják.

A munkások élelmezése. s az élelmiszerek elosztása.

Jegyrendszer lesz minden élelmiszerre.

Kürthy Lajos báró, az Országos Közélelmezési Hivatal vezetője leiratot intézett Lukács Ödön polgármester helyetteshez, amelyben kívánatosnak jelzi, hogy a munkások élelmezését a gyárak és ipartelepek vállalják el s a gyár és ipartelepek felügyelői osszák szét az élelmi cikkeket. A lisztet és kenyert rendszeres mértékben ezenkívül kapnak a munkások. A közélelmezési hivatal jelentette Kürthy bárónak, hogy szívesen eleget tesz a leiratnak, ha elegendő lisztet kap, de ma még csak a redukált mennyiséget adhatja ki, mert nem kap többet.

A jegyrendszert különben Nagyváradon is behozzák a különböző élelmiszerekre. Erre vonatkozik Lukács Ödön polgármesterhelyettesnek a következő hirdetménye:

Tudomására hozom a város lakosságának, hogy az országos közélelmezési hivatal 10-1917. éln. szám rendeletével minden cikkre nevezve a kenyér és liszt jegyrendszer elveinek megfelelő bevásárlási egyrendszerezését továbbá az illető árúknak csak jegy mellett való kiszolgáltatását rendelte el. A rendelet értelmében a készletekkel rendelkező kereskedelmi tényezőket kötelezni kell árúknak jegyrendszer szerinti forgalomba hozatalára, valamint meglévő és érkező újabb készleteiknek a hatóságnál való bejelentésére. Eanélkül felhívom az összes kereskedőket, hogy liszt, kávé, pót kávé, tea, cukor, hüvelyesek és burgonyában folyó évi február hó 1-én levő készleteiket, a hentes és mészáros iparosokat pedig, hogy szalonna és zsírban folyó évi február hó 1-én birtokukban levő készleteiket az élelmezési ügyosztálynál február hó 1-én délután 6 óráig írásban jelentésükbe, s továbbá a mindenkor szaporodást a beérkezéstől számított 6 óra alatt ugyan csak az élelmezési ügyosztálynál írásban jelentésükbe. Az erre vonatkozó bejelentő

lapokat az élelmezési ügyosztály szolgáltatja. Aki a hatóság által kívánt adatokat a megszabott határidő alatt be nem jelenti, vagy nem a vésősnak megfelelően jelenti be, a készletet eltitkolja, vagy elrejtji, vagy a hatósági ellenőrzést megghiúsítja, kihágást követ el, s amennyiben cselekménye súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik a 4207-1915. M. E. szám rendelet 15. §-a illetve az 1914. évi L. t. c. 9. és 17. §-ai alapján 2 hónapig terjedhető elzárással és 600 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetetik. Nagyvárad 1917. évi január hó 8. Lukács Ödön s. k., polgármester-helyettes.

HIREK

* **Személyi hír.** Dr. Hoványi Géza udvari tanácsos, országgyűlési képviselő Nagyváradra érkezett.

* **Uzemzavar új nyomdai gépünk felszerelésénél.** Három hatalmas társzeker hozta be a napokban a pályaudvarról azokat a gépalkatrészeket, a melyekből a Szent László nyomda új, hatalmas gyorsajtója fog pár nap alatt előállni. Száz és száz nagyobb kisebb csavar, henger, kerék stb., a melyek rendezése, összeállítása, a gép tökéletes felszerelése napok munkáját igényli. Az új gép a Tiszántúl rohamos elterjedése miatt vált szükségessé; folyton növekvő példányszámukat a régi gép már alig volt képes kellő időre előállítani. A szerelési munkálatok természetesen az üzemet sok tekintetben zavarják s e miatt történt meg az is, hogy tegnapi számunk némi késséssel jutott olvasóinkhoz. Kínézést kérünk a késedelemért, mely ilyen nagy átalakítási munka mellett szinte elkerülhetetlen.

* **A vasuti tarifák 30 százalékos emeléséről.** Budapestről jelentik: A 8 Órai Újság beavatott bécsi forrásból közli, hogy a magyar kormány hét új törvényjavaslatot dolgozott ki s terjeszt a Ház elé. Ezek között lesz a vasuti javaslat, amely a tarifák 30 százalékos emelését foglalja magában.

* **Negyven Barbieri festmény Óbudán.** A 8 órai Újság jelenti: Schmidt Miksa butorgyáros, kinek neve Mágnás Elza esetével lett ismeretessé, Óbudán 40 Barbieri festményt fedezett fel, amelyek 1908-ban a veronai Santa Maria di Chiaga templomból tűntek el. Az egész sorozatot Budapesten állítja ki Schmidt.

* **Tulzásba vitt spórolás.** A városi adóhivatalnál botrányos állapotok vannak egyik másik hivatalos helyiségben. A dolog rengeteg, de a közegészség legelőnyösebb követelményeire sincsenek tekintettel. Az egyik szobában a napi 2 koronáért nemcsak óriási munkát kell egy nőnek elvégezni, hanem ezt a dolgot fojtó fűsiben és hidegben kell teljesíteni. És naponta száz és száz embernek kell ezen helyiség fojtó fűsijében nemcsak megjelenni, de ott hosszabb ideig várakozni. És mindez csak garaszkodásból, mert a város sejtál pár koronát fizetni a kályhaajtó megjavítására Csodálkozunk, hogy ezt az állapotot még nem látta meg Jurioskay Barna tanácsos, aki bizonyára segített volna rajta.

* A Kath. Kőr vetítő estéje.

Vermes Béla százados, a hadapródiskola tanára tartott rendkívül érdekes előadást tegnap este a Kath. Kőr vetítő estélyén. Nagyon szép vetített képekkel illusztrálva a légi harcokat mutatta be Légihajók és repülőgépek izgalmas harcát láttuk a fehér vásznon, ezt a csodáját a huszadik századnak. A kiváló katonai szakértő lebilincselő előadásban ismertette meg a levegőjáró gépeket és azok harcserű használatát. Az előadást nagy közönség hallgatta.

* Szacsavayták összejövetele.

A „Szacsavay asztaltársaság” ma, (Szerda) este 8 órakor, tartja a Rimanóczy vendéglőben levő külön helyiségében (Kőrös felől) ez évben első társasösszejövetelét, melyre az asztaltársaság tagjait, hazafias tisztelettel meghívja a Szacsavay-asztaltársaság elnöksége.

* A Katholikus Népszövetség pénteki vetítőestéje.

Pénteken, 12 én a Katholikus Népszövetség vetítő estélyt rendez, melynek programját ez alkalomra tisztán szórakoztató és tanulmányos mozgóképekkel állították egybe. A műsor a következő:

- A pillangók varázslója (színezett).
- Duci bácsi nvaral (humoros).
- II. Rákóczi Ferenc temetése.
- Londoni látképek (természetes).
- Maxi, mint kőr (színezett kép).
- A bitor vadász (humoros kép).
- Duppinek kirándulása a zöldbe (humoros).

* Pénzüntézetek érdekközösségben.

Az arról értesülünk, hogy a Magyar Bank és Kereskedelmi Részvénytársaság Budapest, a Nagyváradon székelő Egyesült Bihar megyei Kereskedelmi Bank és Központi Takarékpénztár r. t. gal érdekközösségbe lépett, olyképp, hogy az utóbbi igazgatóságába és felügyelő bizottságába a Magyar Bank és Kereskedelmi r. t. igazgatói közül egy néhányan belépnek. Ezen érdekközösség létesítésével a különben is terjedelmes üzletkörrel bíró és nagy tekintélynek örvendő Egyesült Bihar megyei Kereskedelmi Bank és Központi Takarékpénztár r. t., a háború után, köztudomásúlag nagy fejlődésnek induló közgazdasági élet által igényelt nagy mennyű hitelügye nek az eddiginél is jobban fog megfelelni.

* A Vigadó mozi előadásai.

A következő sorok közlésére kerettük fel: Három mozi is van Nagyváradon és mind háromban van sok közönség nap mint nap. Az intelligens publikum előtt az Apolló a legnépszerűbb, azonban a helyiség oly kicsi és az előadások alatt olyan óriási hőség és rossz levegő fejlődik, hogy a közönség egy nagy része a sokkal előszerűbb és kitűnő helyiséggel és levegővel bíró Vigadó mozit keresi fel. Itt a képeket azonban oly rettentően gyorsasággal pergetik le, hogy a közönség állandóan zugálódik. Kérjük az illetékes köröket, tegyenek valamit ezen állapotok megszüntetésére. Ha a Katholikus Kőr és a Népszövetség igazán a legminimálisabb belépti díjjal annak rendje és módja szerint adja mindenkör kitérő műsorát, akkor talán a drága helyaráttal dolgozó mozi színházak is te gyek meg kötelességüket a közönség iránt.

* Adomány az Oltáregyesületnek.

Karácsonyi Teréz 25 koronát adományozott az Oltáregyesületnek munkamegváltás címen.

* Halálozás. Szilgyi János tegnap hajnalban hosszas szenvedés után élete 87 k évében meghalt. Temetése ma délután 8 órakor lesz a Pecsé utca 18. számú háztól.

* A Kath. Kőr választmányi ülése A K. t. Kőr választmánya ma este 6 órakor ülést tart.

* Kényszeregyezséget kér. Blum Sándor mezőtelegi fakereskedő beadványt intézett a törvényszékhez, amelyben csődön kívüli kényszeregyezséget kér. Aktivái 9000, passzívái 37000 koronát tesznek ki. Megajánl 20 százalékot. Hitelezői pesti bankok és fakereskedők. A megajánlott százalék oly magas, hogy azt valószínűleg elfogadják a hitelezők.

* Kőhögés, hurut, rekedtség és elnyálkásodás ellen gyors és biztos hatású szer a Farkas féle hurut szeletke. Ára 1 kor. Kapható Farkas István „Apolló” drogeriájában Nagy várad, Rákóczi-ut 7/B. Tejkonzerv is kapható.

* Gyönyörű rózsás arc a nő leg szebb díszje. Az első ránc a szép asszony első igazi bánata. Adjunk tehát neki módot hogy eltüntethesse. Elég ha a megbecsülhetetlen Y-PO crémet és szappant használja melytől a bőr visszanyeri ruganyosságát eltünteti a ráncokat, szeplőket, mitesereket, májfoltokat, pattanásokat és bőr vörösséget. Kapható: Farkas István „Apolló” drogeriájában Nagyvárad, Rákócz-ut 7/B Rimanóczy palota.

* Megfagyott széltől kivörösödött arc, orr, kéz ápolására és fehérítésére gyors és biztos hatású a Harmattej créme és hozzávaló szappan. Kapható Farkas István „Apolló” drogeriájában Nagyvárad, Rákóczi-ut 7/B. Telefon 13-02.

ZENE és MŰVÉSZET.

Várady Aladár újabb szerzeményei. A kiváló dalíró most jelent meg két teteszébe kiállítású szerzeménye: az egyiknek címe: Kis magyar dal, a másiké: Népdalok. Mindkettő a néplélekhez közelebb hozza a hallgatót, mert a népies zene hívatott művelője az, aki írta a dalokat. A szöveget Kovács Jenő főhadnagy és K. Mihály Elvira írták. Az énekre és zongorára itt talentumos zene műveket Láng József és Sebő Imre könyvkereskedésénél 2 koronáért szerzeszhetik be a népdalok kiadólól.

SZÍNHÁZ.

Heti műsori

Előadások kezdete fél 8 órakor.

Szerda: Négy a kislány.
Csütörtök: Mágna Miska.
Péntek: S ibl.
Szombat délután: Kis gróf.
Szombat este: Mandarin.

Négy a kislány. A vasárnap este oly kiváló sikerrel be mutatott Vigadó—[ábori paródia, azóta állandóan zsúfolt házakat vonz, a maga kedves darsájával és melódáinak csöngő puhaságával. A Négy a kislány még ma este is műsoron van és kétségtelenül ezen az estén is nagy érdeklődést tanúsít a közönség a kitűnő paródia előadása iránt.

A színház t bérleti felkéréstnek, hogy esedékes bérleteiket a titkári hivatalnál mielőbb befizetni sziveskedjenek.

Főszerkesztő: **Dr. KRÜGER ALADÁR**
Felelős szerkesztő: **D. PAPP KÁROLY**

VIGADÓ mozgószínház

Szerdán
A hegedű lelke
dráma 3 felv.

Előadások kezdete: Szombaton, vasárnap és ünnepponon 8 órakor és hétköznapokon 5-kor.

URANIA mozgószínház

Szerdán
Az utolsó áldás
dráma 4 felv.

Előadások kezdete: Szombaton, vasárnap és ünnepponon 3 órakor és hétköznapokon 5-kor.

APOLLÓ mozgószínház

Szerdán
Az eltűnt bankár
dráma 4 fel.

Előadások kezdete: Szombaton, vasárnap és ünnepponon 8 órakor és hétköznapokon 5-kor.

NYILTÉR.

Heti árjegyzék:

- China ezüst kenyér kosár . . . 4 K
- China ezüst cukor tartó . . . 4 K
- China ezüst vaj tartó . . . 4 K
- China ezüst cukor kosár . . . 4 K
- China ezüst dohányzó készlet . . . 4 K
- Vizes készlet 6 személyre . . . 4 K
- Boros készlet 6 személyre . . . 4 K
- Likőrös készlet 6 személyre . . . 4 K
- Sörös készlet 6 személyre . . . 4 K
- Tésztá készlet 6 személyre . . . 4 K
- B-főttés készlet 6 személyre . . . 4 K
- Teás készlet aranyozással 6 személyre . . . 12 K
- Kávé készlet aranyozással 6 személyre . . . 12 K
- Mocca készlet aranyozással 6 személyre . . . 12 K
- Mosdó készlet fayence . . . 10 K
- Fűszer készlet állványtal. . . 10 K
- Cigaretta ezüst készlet . . . 10 K
- Ebéd készlet aranyozással 6 személyre . . . 30 K

Évőszközök, kávéházi felszerelések, vendéglői felszerelések
Répkerepezés, ablak üvegezés
gyorsan, előnyös árban készül.

KOMLÓS TESTVÉREK

üveg nagykereskedés

Zöldfa-u. 13. Telefonszám 372.

Belépési felhívás

a Népszövetségi Hitelszövetkezet V-ik évtársulatába.

A Népszövetségi Hitelszövetkezet 1917 január 1-én V-ik évtársulatát nyitotta meg.

Az első évtársulat, — dacára a háboru okozta nehéz megélhetési viszonyoknak, — igen szép eredménnyel zárult.

Belépni szándékozók üzletrészeket jegyezhetnek még most is a hivatalos órák alatt a szövetkezet helyiségében (Szilágyi Dezső-u. 5. sz. a.) Egy üzletrész heti **20 fillér** befizetésre kötelez, s ki-kí annyi üzletrészt jegyez, amennyit akar. Felvételi díj üzletrészenként 10 fillér. 3 év múlva az évtársulat feloszlik; a tagok a befizetett összeget a reájuk eső nyereséggel megkapják.

A tagok a befizetett összeg $\frac{1}{3}$ részéig a szövetkezettől olcsó kamatra kölcsönt is kaphatnak, mely 3 év alatt fizethető le. Azonfelül betáblázásra, értékpapírra, vagy váltóra, bármily összeg erejéig.

A tiszta haszon és nyereség teljes egészében a tagok között osztatik fel, s kiki heti betétje arányában részesedik.

A szövetkezet elfogad betéteket is, s azokat legmagasabb kamatlábbal kamatoztatja. Tőkekamatadót a szövetkezet fizeti.

Bizalommal kérjük a belépni szándékozókat, sziveskedjenek szövetkezetünk helyiségében részjegyeket jegyezni.

Teljes tisztelettel

Népszövetségi Hitelszövetkezet.

IZSÁK LIDIA elsőrendű műzőszalon

Nagyvárad,

Nagy Sándor-u. 1.

Park-szálloda

valójában.

Fűzőket a legelső divat szerint 2 óra alatt elkészítünk, kész fűzőkben egyenes tartók, melltartók és haskötőkben nagy választék. Fűzőket választás végett vidékre is küldünk, tisztításokat és javításokat pontosan elkészítünk. Szigligeti színház művésznőinek egyedüli szállítója.

Telefon : 11—53.

Dinamó és szivógáz-motor kezelésében jártas hadmentes, vagy felmentett

vizsgázott gépész

azonnali belépésre felvétetik a Félix-fürdőben.

Kiadó. Arany János-utca 7. sz. házban egyedülálló 4 szobás modern lakás fürdőszoba s egyéb mellékhelyiségekkel 1917 május 1-re. Értekezni a Polgári Takarékpénztárnál. Kossuth-utca.

Az Erzsébetligeten lévő

4 uj földszintes

házban két és három szobás lakások kiadók,

(Püspöki residenciamellett.)

Értekezni lehet a 3. épületben lakó házmesternél, vagy Incze irodában Bémer-tér 3.

Mezőgazdáknak saját gazdasági szükségletükre szolgáló köles hántolását a Hadi Termény-Részvénytársaság feltételei szerint elvállaljuk.

Moskovits Adolf és Fiai

„Adria” R. T. Nagyváradon

NAGYVÁRAD VÁROS

VILLAMOS MŰVE

IRODA, RAKTÁR ÉS TELEP:

NAGYVÁRADON, VÁR-TÉR 1. SZÁM.

A telep telefonja 514.

A telep telefonja 514.

1 LITER VIZ FELFORRALÁSA
CSAK 4 FILLÉRBE KERÜL.

Értesítjük a város t. közönségét, hogy a legújabb rendszerű

Villamos vasalók,

„ főzőedények,

„ tea főzők,

megérkeztek és a legolcsóbb árban kaphatók.

Wolfram és egyéb izzólámpák a legolcsóbb árban telefon rendelésre díjmentesen házhoz szállítatnak. Elvállalunk villamos világítási és erőátviteli berendezéseket. Egész éjjel ügyeletes szolgálat.

Csillárok, $\frac{1}{2}$ wattos lámpapótlók 2000 gyertyafényig.

Villamos motorok nagy választékban kaphatók.

Költségvetéseket díjmentesen készítünk

1 ÓRAI VASALÁS CSAK
12 FILLÉRBE KERÜL.

Főszereplő telefonja
55.

Főszereplő telefonja
55.